

[A. Lyngø.]

enede? Reallønnen er ikke den samme, den er betydeligt lavere. Værst er det imidlertid for pensionister og enker efter bestillingsmændene, idet de skal klare sig med en dværgpension, beregnet efter sådanne lave lønninger. Lønnen står i skrigrædende misforhold til tidens krav.

Det er fra grønlandsk side stærkt understreget, at det vil være uforvarsomt at vente med en revision, indtil lønningskommissionen har afsluttet sit arbejde. Lønningskommissionen har arbejdet i et par år, og ingen ved, hvornår den afslutter arbejdet. Derefter går der vel også en tid med at lave nye regulativer, såfremt sådant bliver besluttet. Så længe kan man ikke vente, og jeg foreslår, at en foreløbig regulering finder sted. Endnu er der i øvrigt ingen grønlandsk repræsentant inddraget i lønningskommissionens arbejde.

Et andet stort spørgsmål er de vanskelige vandforsyningsforhold. Uden vand ingen civilisation. Flere steder drikkes endda sundhedsfarligt vand. Det er statens og kommunernes opgave at forbedre forholdene i den kommende tid.

Det fremmede fiskeri, trawlfiskeriet, langs Grønlands kyster er stadig udvidet og er blevet generende for fiskeriet. Landsrådet har under samlingen i år udarbejdet et forslag til en udretning og hermed udvidelse af søterritoriet. Jeg anbefaler sagen til velvillig overvejelse i regeringen.

Sidst i sommer kom der canadiske ekspeditioner til Vestgrønland for at undersøge mulighederne for bygning af en omladningshavn til jernmalmeeksport fra Ungavabugten i Labrador. Det har ikke mindst for folketingsinteresse, inden beslutning bliver taget om at afgive en sådan havn, at få at vide, under hvilke betingelser det kan ske.

Hans Schmidt: Det er jo givet, at forholdene i grænselandet — og på begge sider af grænsen — har min særlige interesse. Der er jeg valgt af slesvigsk parti, og der bor og bygger jeg; dér mødes det danske folk og det tyske folk i et bredt bælte, og ved grænsen mødes den danske stat og den tyske stat.

Det er derfor med interesse, jeg har hørt den højtærede statsministers udtalelser om

forholdene i og forholdet til Sydslesvig. Det er ord, jeg kan anerkende ikke blot med hensyn til Sydslesvig i direkte sigte, men også i overført betydning med hensyn til Nordslesvig. Der er efter de dansk-tyske forhandlinger fulgt en rolig linje også her. Vi har fået ønsker opfyldt, men der er endnu forhold, som jeg håber på at få rettet, og som jeg vil tillade mig at fremføre senere. Også den højtærede statsministers løfte til de danske sydslesvigere om fortsat at ville følge forholdene med varm interesse og om fortsat støtte til det kulturelle arbejde kan jeg bifalde.

Det kan måske virke overraskende, at jeg som repræsentant for de tyske nordslesvigere kan bifalde en så storslået støtte, for ud fra det tilsvarende syn på grænsekamp kunne det modsatte vel ventes, eller at jeg i hvert fald forbigik dette i tavshed. Men bortset fra det utænkelige, at det danske folk og det høje ting skulle lade sin forpost på den anden side grænsen i stikken eller blot lade den lide mangel, så ser jeg som tysk nordslesviger dette forhold i et helt andet perspektiv end det, hvor det kulturelle arbejde betragtes som et kampmiddel for statspolitiske mål. Sagt i få ord er perspektivet dette, at de midler, som i en vis paritet måtte tilflyde mindretallene fra deres respektive folk, må føre til, at grænselandet som helhed udvikler sig til et kulturcentrum af format og i samklang med det mål, jeg er talsmand for: et dansk-tysk fællesskab i grænselandet som en formidrende faktor i forholdet mellem det danske folk og det tyske folk. Jeg vil sige det så stærkt som: at var mindretallene ikke allerede til stede, måtte de skabes for at optage denne funktion.

For et kommende Europa kan det være af afgørende betydning, at befolkningen ved grænsen når hen til denne funktion, og at grænselandene bevidst eller modvilligt kulturelt-økonomisk fremmes fra en askepottilværelse op til et stade, som kan måle sig med samtidens metropoler.

Hvordan ser så det billede ud, som vort eget grænseland frembyder? I de sidste runde 120 år er bestræbelserne fra begge sider dog gået ud på at skabe rent nationale grænser med enkelte undtagelser, som var forud for deres tid. Det var i pagt med tidens tanke om den rene nationalstat som